

Tekniska nämnden

Charlotta Lif-Sjöcrona
Ekonom
charlotta.lif-sjocrona@ekero.se

Särredovisning Avfall 2020

Dnr TN21/2

1. Året i korthet**Årets resultat**

Avfallsverksamheten redovisar ett nollresultat. Årets underskott med (-) 4,1 mnkr balanseras i ny räkning och regleras genom avfallstaxan över en treårsperiod. Underskottet är främst en följd av ökade kostnader och minskade intäkter till följd av skärpt miljöstyrning genom ny avfallstaxa för år 2020.

Måluppfyllelse

Avfallsverksamheten arbetar med utgångspunkt från renhållningsordningen (avfallsplan och avfallsföreskrifter). Övergripande mål beskrivs i den av KF antagna Avfallsplanen KS14/314, som sträcker sig från 2016 till 2023. Inga andra politiska mål är riktade mot avfallsverksamheten under mandatperioden 2019 t o m 2022.

Prioriterade uppdrag och satsningar

- Ny avfallstaxa antogs av kommunfullmäktige den 19 november 2020. Avgiften regleras från den 1 januari 2021.
- Ett moderniserat slamtömningsschema är framtaget 2020 och implementeras den 1 jan 2021.
- Uppgradering av säkerheten på Skå ÅVC genom bl. a modernare kameror och en uppgradering av bomsystemet.
- Information om gröna påsen har skett genom utskick till hushållen
- Anmälan till Miljönämnden om ändrad hantering av mat- och restavfall på Skå.

Resultat av årets internkontroll

Avfallsverksamhetens internkontrollplan innehåller fem kontrollområden. Kontrollområdet Leveranskontroll och fakturagranskning visar på fortsatt behov av noggrannhet och

uppföljning då ett mindre antal avvikelser upptäcks. Återrapport sker till Tekniska nämnden under första kvartalet 2021.

2. Verksamhetsuppföljning

Som en följd av skärpt miljöstyrning i taxa 2020 har 140-liters kärlet blivit det vanligaste bland kommunens abonnenter. Mängden mat- och restavfall har trots detta ökat med 2% (118 ton). Jämförbara kommuner redovisar samtidigt en ökning på 15% av mat- och restavfall under 2020. Det kan samtidigt noteras att avfallsvolymer vid återvinningsstationerna har ökat med ca 20% jämfört med år 2019. Avfall som lämnas till återvinningsstationerna belastar inte avfallskollektivet.

Prioriterade uppdrag och väsentliga händelser under året

Under året har kommunfullmäktige beslutat om förändrad avfallstaxa. Avgiften regleras från den 1 januari 2021. Taxa 2021 utarbetades med ett antal avvägningar som innebär att med bibehållen miljöstyrning börja återhämta det underskott som uppkom under 2020, framför allt pga. relativt stora och snabba förändringar i kärlparken. Hänsyn har även tagits för en ökning av förbränningsskatten som infördes 1 april 2020, vilket kommer påverka kommunens kostnader för omhändertagande av kärlavfall. 1 jan 2021 höjs denna skatt till 100 kr/ton.

Ett moderniserat slamtömningsschema är framtaget under året.

Pga. vandalisering av bomsystemet på ÅVC utlöstes ett försäkringsärende som innebar en uppgradering av både mekanik och mjukvara. Efter vandaliseringen ses bevakningssystemet över och uppgraderas.

Verksamheten med anledning av corona-pandemin

Mängden avfall som lämnats på Skå återvinningscentral ökade med 19 % (1184 ton) år 2020. Köbildning till följd av den ökade belastningen längs med 70-väg skapar problem med trafiksäkerheten i anslutning till återvinningsstationen.

Internkontroll

Avfallsverksamhetens internkontrollplan innehåller fem kontrollområden.

- LOU (lagen om offentlig upphandling)
- Leveranskontroll och fakturagranskning
- Personal - volym och kompetens
- Besiktningar och kontroller
- Handhavande av inkomna handlingar 2020

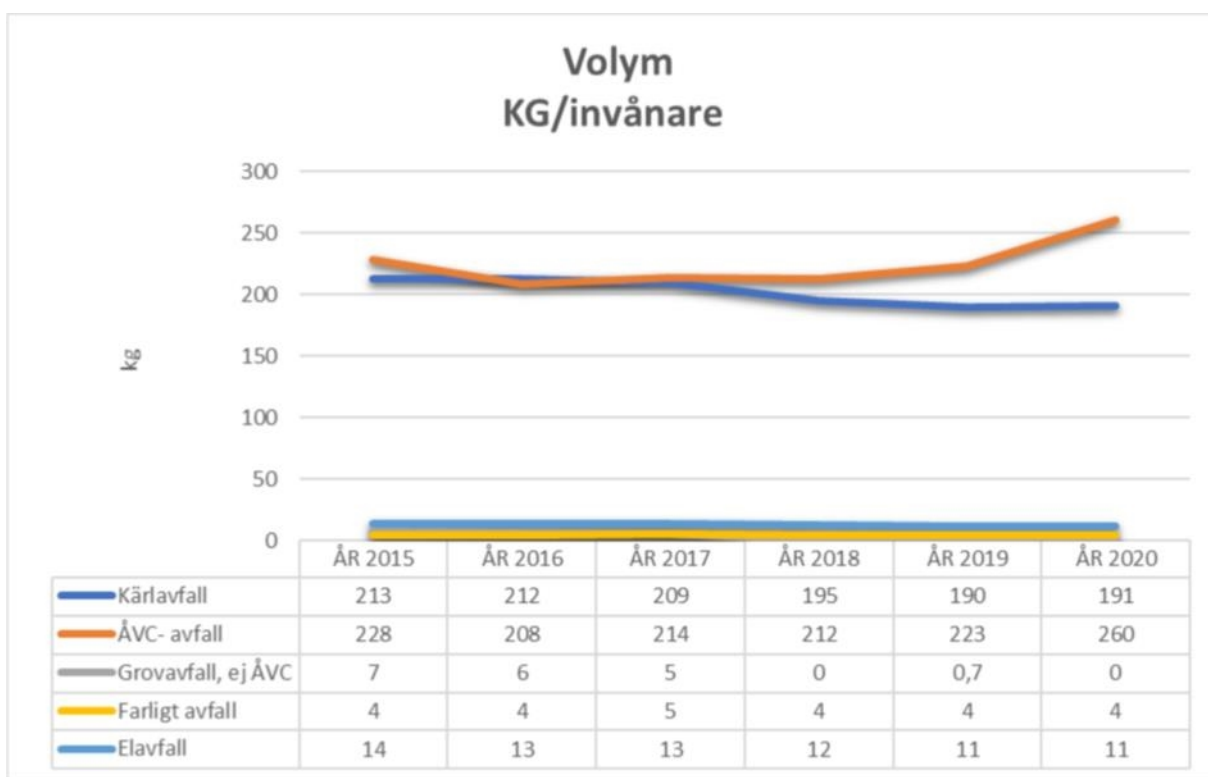
Leveranskontroll och fakturagranskning visar på fortsatt behov av kontroll då avvikelser har upptäckts. Resultatet kommer att redovisas i sin helhet inom ramen för Teknik- och exploateringsenheten internkontroll.

3. Verksamhetsmätt

Miljöstyrning, effekter & mål

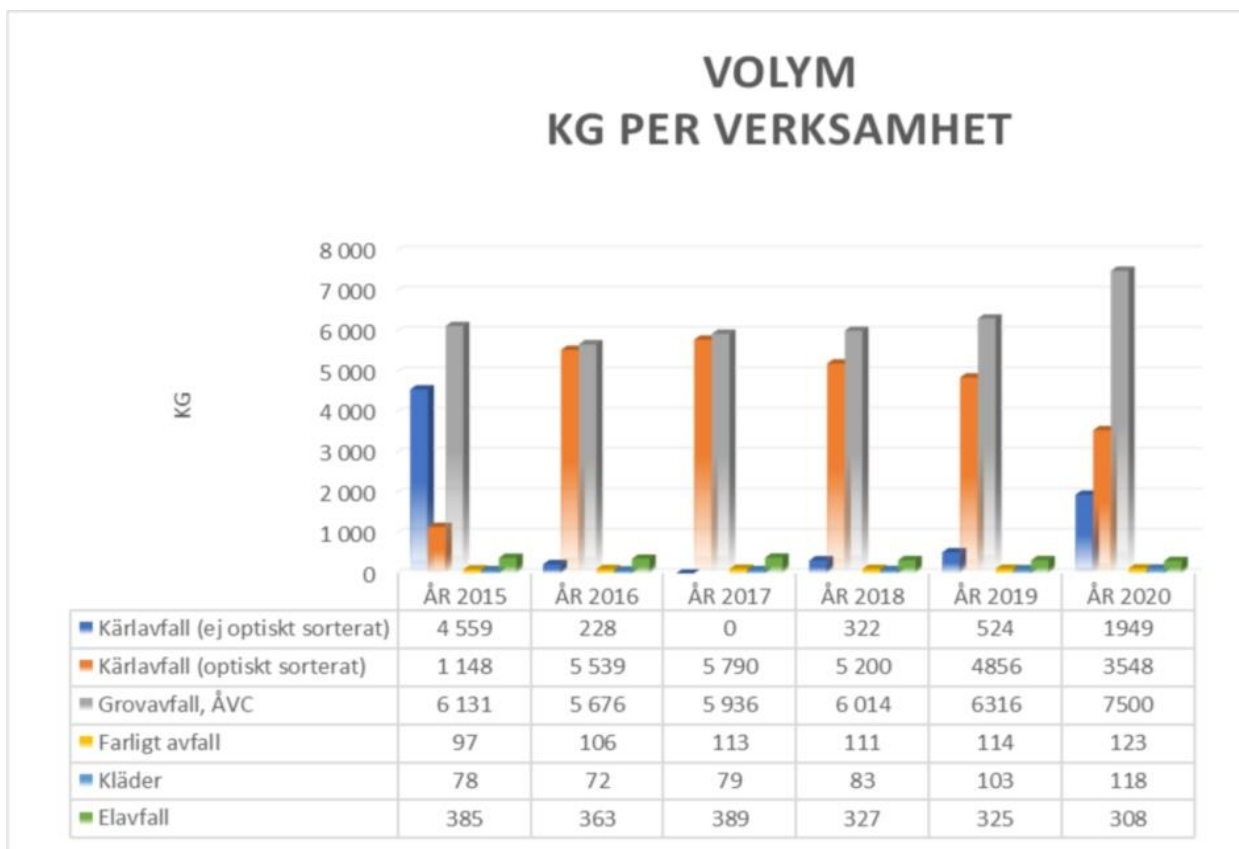
Avfallsverksamheten beskrivs i den av KF antagna Avfallsplanen KS14/314, som sträcker sig mellan 2016 och 2023. Det finns mål inom kategorierna God service, Förebygga och återanvända, Avfall är en resurs, samt Minimerad påverkan på hälsa och miljö.

Enligt plockanalyser sorteras fortfarande endast 35 % av kommunens totala matavfall till den gröna påsen. För att klara politikens mål om matavfallsinsamling bör ytterligare insatser göras för att få fler att använda gröna påsen.

BILDTEXT Skå återvinning (ÅVC – avfall) är den verksamhet som under året haft den störst procentuella ökningen av volymer per invånare. Den fraktion som ökade mest under år 2020 var tryckimpregnerat trä.

Enligt avfallsplanen finns ett övergripande mål om att minska mängden insamlat avfall per invånare. I ett utvecklingsprojekt tillsammans med kommunens Kommunikations- och samverkansenhet arbetar man på att bidra till nya vanor hos kommunens abonnenter och en ökad målpuppfyllnad enligt Avfallsplanen under 2021.

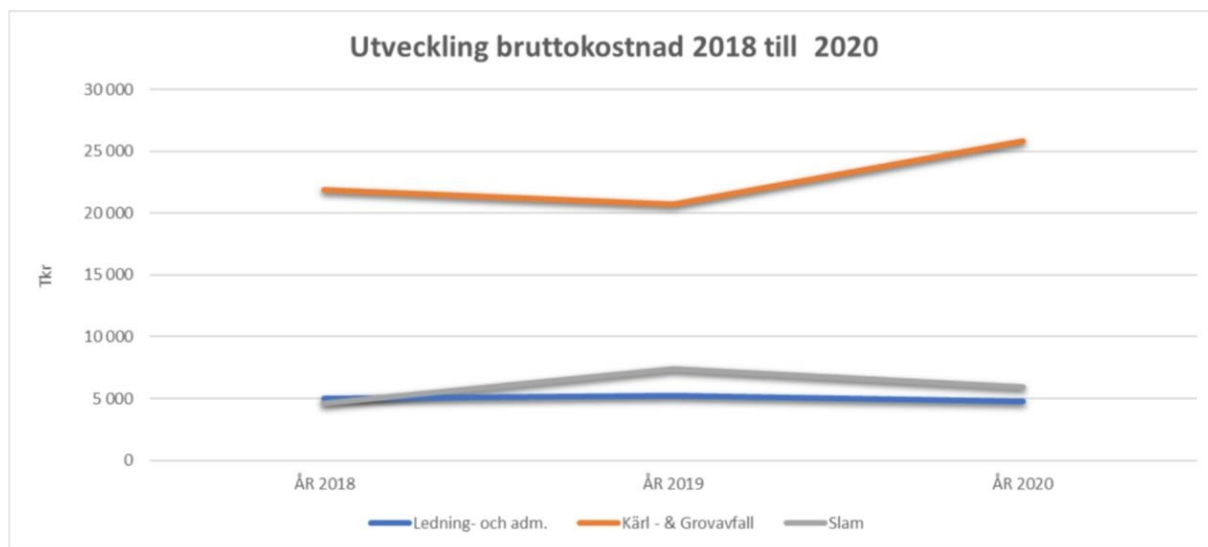
Ökad volym följs av kostnadsutveckling inom verksamheten för *Grovavfall ÅVC*.

Negativ avvikelsen inom verksamheten för *behandling av grovavfall* uppgår till 0,5 mnkr jämfört med föregående år. Förklaringen till de ökade grovavfallsvolymer bedöms bero på att medborgarna i större utsträckning än föregående år valt att uppföra ny- om och tillbyggnader på sina fastigheter. Volymökningen 2020 bedöms vara en effekt till följd av Corona pandemin.

4. Årets resultat

Den kommunala avfallsbranschen arbetar med ett självkostnadsreglerat avgiftsuttag för sina tjänster. Självkostnadsprincipen påverkar hur redovisningen inom branschen bör hanteras. Enligt självkostnadsprincipen ska ekonomiskt överskott inom taxeekonomin inte betraktas som vinst, utan som en skuld till avgiftskollektivet. Årets överskott respektive underskott regleras mot avfallsverksamhetens balansräkning, därigenom redovisar avfallsverksamheten alltid ett nollresultat.

Avfallsverksamheten redovisar ett nollresultat år 2020. Årets underskott med (-) 4,1 mnkr balanseras i ny räkning och regleras genom avfallstaxan över en treårsperiod. Det negativa resultatet domineras av intäktsminskningar till följd av subventionering av små sopkärl, kostnader för inköp och utkörning av nya småkärl, samt större avfallsmängder att omhänderta från Skå ÅVC.

Avfallsverksamhetens bruttokostnad uppgår till 36,7 mnkr, en kostnadsökning med 3,2 mnkr jämfört med föregående år och en negativ avvikelse mot budget med 3,7 mnkr. Ökningen kan dels förklaras av engångskostnader till följd av en skärpt miljöstyrning i samband med kärllbyte men också volymökningar främst av grovavfall, jämfört med föregående år.

Bruttointäkten uppgår till 32,6 mnkr, en intäktsökning med 0,6 mnkr jämför med föregående år och en negativ avvikelse med 0,4 mnkr mot budget 2020. De minskade intäkterna är en följd av en skärpt miljöstyrning vilket medfört minskade intäkter i samband med att abonnenterna byter från större till ett mindre kärll.

Verksamheten: Gemensamma kostnader Renhållning

Verksamhetens bruttokostnad uppgår till 4,8 mnkr det är 0,5 mnkr lägre än föregående. Avvikelsen kan främst förklaras av att verksamheten har minskade konsultkostnader jämför med föregående år.

Verksamheten: Hushållsavfall Renhållning

Verksamhetens bruttokostnad uppgår till 25,9 mnkr, en kostnadsökning med 5,1 mnkr jämfört med föregående år och negativ avvikelse med 5,5 mnkr mot budget.

Bruttokostnaden för ökar med 2,2 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen kan förklaras av ökade grovavfallsvolymer under året och engångskostnad utöver ram till följd av uppgradering av övervakningskameror vid Skå ÅVC.

Bruttokostnaden för kärllavfall ökar med 2,9 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen kan förklaras av engångskostnader till följd av en skärpt miljöstyrning i samband med kärllbyte och också volymökningar jämfört med föregående år.

Verksamheten: Slam Renhållning

Verksamhetens bruttokostnad uppgår till 5,9 mnkr det är en kostnadsminskning med 1,5 mnkr jämfört med föregående år och positiv avvikelse med 1,2 mnkr mot budget. Den positiva avvikelsen mot föregående år beror på att verksamheten ej belastas av kostnader

för efterfakturering från tidigare år. Justering av budget har även utförts för en bättre fördelning av avfallsverksamhetens *Gemensamma kostnaderna för Renhållning*.

Förändrade beteenden hos kommunens medborgare till följd av Corona pandemin och stark miljöstyrning har under året skapat stor osäkerhet i prognoser för årets resultat. Befintliga underskott, bedömningar av framtida avfallsvolymer, regeringsbeslut och skatter påverkar den ekonomiska balansen i verksamheterna.

5. Investeringar

Inga investeringar har utförts inom ramen för Avfallsverksamheten under år 2020.

6. Framåtblick

Regeringen har beslutat att från och med 2022 ska landets kommuner ta över ansvaret för insamling av returpapper. Beräkningar visar att detta kommer öka avfallstaxan med 150-250 kr per hushåll och år. Detta är något som måste tas hänsyn till i taxa 2022.

En annan åtgärd under 2021 är omförhandling av hittills icke konkurrensutsatta avtal för att därigenom kunna reducera avfallsverksamhetens kostnader.

En växande kommun kräver att återvinningscentraler och återvinningsstationer är dimensionerade för att ta emot ökade avfallsvolymer. Det är därför viktigt att i alla nya detaljplaner avsätta ytor för återvinning, t ex i form av återvinningsstationer och miljöhus.

Skå ÅVC klarar högre belastning, men två viktiga saker bör adresseras. Dels gäller det den farliga infarten från Färentunavägen. Ibland bildas köer ut på denna 70-väg, vilket utgör en trafikfara. Dels gäller det att få folk att utnyttja centralen över hela öppettiden, vilket skulle minska den köbildning som ofta blir fallet vid just öppningstidpunkten. För att kunna frigöra industrimark i området runt Skå ÅVC måste dagens placering av slamplatta utredas och detaljplanen ses över.